

دانشگاه آزاد اسلامی واحد کازرون
دانشکده: پزشکی
گروه آموزشی: کودکان
طرح درس: بیماریهای کودکان (1 و 2)

I. مشخصات درس:

• نام درس: بیماریهای کودکان (1) و 2	• کد درس: 194 و 195
• تعداد واحد/ ساعت:	• نیمسال / سال تحصیلی: ترم اول کارآموزی
○ 4 واحد / 68 ساعت نظری	
○ 1 واحد / 17 ساعت نظری	
• زمان ارائه: کارآموزی	• پیش نیاز: -----

II. مدیریت درس:

• گروه ارائه دهنده: کودکان	•
• مسئول برنامه: دکتر حقیقی	• رشته تخصصی: متخصص اطفال
• مرتبه علمی / سابقه تدریس: استادیار / بیش از 15 سال	• ایمیل: haghi0005@gmail.com

III. مشخصات فراگیران:

• رشته / مقطع: پزشکی / دکتری	• تعداد و توزیع جنسی: متغیر و مختلط
------------------------------	-------------------------------------

IV. هدف کلی دوره: اجرای برنامه ی مقدمات بالینی تعیین شده در رشته بیماری های جراحی از سوی وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی . در پایان این درس باید دانشجوی بر اساس محتوای ضروری درس توانمندیهای زیر را در حیطه های شناختی ، مهارتی و عاطفی کسب نماید

توانمندیهای شناختی	<p>(الف) در مواجهه با هر یک از علائم و شکایات شایع و مهم:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1- تعریف آن را بیان کند. 2- معاینات فیزیکی لازم (focused history taking and physical exam) برای رویکرد به آن را شرح دهد. 3- تشخیص های افتراقی مهم را مطرح کند و گامهای ضروری برای رسیدن به تشخیص و مدیریت مشکل بیمار را پیشنهاد دهد. <p>(ب) در مورد بیماریهای شایع و مهم:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1- تعریف، اتیولوژی، و اپیدمیولوژی بیماری را شرح دهد. 2- مشکلات بیماران مبتلا به بیماریهای شایع و مهم را توضیح دهد. 3- روشهای تشخیص بیماری را شرح دهد. 4- مهمترین اقدامات پیشگیری در سطوح مختلف، مشتمل بر درمان و توانبخشی بیمار را بر اساس شواهد علمی و گایدلاینهای بومی در حد مورد انتظار از پزشک عمومی توضیح دهد. 5- در مواجهه با سناریو یا شرح موارد بیماران مرتبط با این بیماریها، دانش آموخته شده را برای استدلال بالینی و پیشنهاد رویکردهای تشخیصی یا درمانی به کار بندد.
توانمندیهای مهارتی	<ul style="list-style-type: none"> • بتواند با توجه به مورد (case) مطرح شده در کلاس، ضمن بررسی شرح حال بیمار فرضی، دانش آموخته شده در این درس را برای تحلیل مشکلات وی و رسیدن به تشخیص یا پاسخ به پرسش های بالینی مطرح شده به کارگیرد.
توانمندیهای عاطفی/نگرشی	<p>(ج) نسبت به مسائل مهمی که مراعات آن در محیط بالینی این حیطه ضرورت دارد توجه کند.</p>

۷. محتوای ضروری آموزشی :

<ul style="list-style-type: none"> • بلوغ طبیعی و نشانه های بلوغ طبیعی و غیرطبیعی • هیپوکلسمی و ریکتز در کودکان و نوزادان • عفونت ادراری در کودکان (به صورت self-reading)* • گلو مری و نفروت و سندرم نفروتیک در کودکان • اولیگوری و نارسایی کلیه در کودکان • آسم • کهیر، آنژیوادم، آنفیلاکسی و درماتیت اتوپیک و بیماری سرم • سالمونلوز - بروسلوز • سیاه سرفه، دیفتری و کزاز • بیماری های انگلی روده (به صورت self-reading)* • استئومیلیت و آرتریت سپتیک • بیماری های شایع ویروسی بثوری (سرخجه، مخرمک، روزنولا، آبله مرغان) (به صورت self-reading)* • بیماری های شایع ویروسی غیر بثوری (به صورت self-reading)* • هیپوتیروئیدی/هیپرتیروئیدی در کودکان • سل در کودکان 	<ul style="list-style-type: none"> • گرفتن شرح حال و معاینه فیزیکی کودک • آشنایی با الگوهای رشد طبیعی و غیرطبیعی در کودکان و نحوه استفاده از منحنی های رشد • آشنایی با الگوهای تکامل طبیعی و غیرطبیعی و ابزارهای ارزیابی نمو در کودکان با توجه به برنامه کشوری کودک سالم و early child development • تغذیه با شیر مادر، مشاوره مادر شیرده، بیماری های مادر و مصرف داروها در دوران شیردهی • تغذیه در دوران مختلف از شش ماهگی تا زمان بلوغ (ارزیابی، مشاوره) با توجه به برنامه کشوری کودک سالم و early child development • آشنایی با مشکلات تغذیه ای شایع در دوران کودکی و نوجوانی با توجه به برنامه کشوری کودک سالم (FTT، چاقی و کمبود ریزمغذی ها) • ارتقا سلامت کودکان در زمینه پیشگیری از حوادث، مسمومیت، سوختگی، بیماری های واگیر و غیر واگیر - نقش پزشک با توجه به برنامه کشوری کودک سالم (به صورت self-reading)* • آشنایی با برنامه کشوری واکسیناسیون (به صورت self-reading)* • آشنایی با ارزیابی کودک بدحال با توجه به برنامه کشوری ما** • معاینه نوزاد سالم ترم و مراقبت های اولیه اتاق زایمان
---	--

<ul style="list-style-type: none"> • بیماری‌های انگلی شایع (کالا آزار و مالاریا) (به‌صورت self-reading)* • واسکولیت های شایع در کودکان (کاوازاکی، هَنوخ) (به‌صورت self-reading)* • دیابت قندی و DKA • آشنایی با بیماری‌های مادرزادی قلبی شایع و مهم • فشارخون بالا در کودکان • نارسایی قلب در کودکان • اسهال مزمن (به‌صورت self-reading)* • سندرم‌های شایع ژنتیکی (شامل MR) (به‌صورت self-reading)* • علائم شایع بیماری‌های متابولیک ارثی • بیماری‌های شایع پوستی در کودکان • بی‌قراری • لنگش • اختلال در کنترل ادرار و شب‌ادراری • شوک در کودکان • خونریزی گوارشی (فوقانی و تحتانی) • اختلال سطح هوشیاری (کما و دلیریوم) • بررسی U/A غیرطبیعی • هیپوناترمی و هیپرناترمی در کودکان • اختلالات اسید و باز در کودکان • رویکرد به بلع مواد سوزاننده با جسم خارجی • غرق‌شدگی - برق‌گرفتگی • مسمومیت‌های شایع در کودکان • هپاتیت‌ها • تب روماتیسمی و اندوکاردیت 	<ul style="list-style-type: none"> • دیسترس تنفسی، آپنه و سیانوز در نوزادان • زردی در نوزادان • تشنج و هیپوگلیسمی در نوزادان • تغذیه و مایع درمانی در نوزادان و کودکان • تب در کودکان • دل‌درد در کودکان • اسهال و استفراغ در کودکان • یبوست در کودکان • زردی در کودکان • هپاتواسپلنومگالی در کودکان • فلج شل حاد در کودکان • لنفادنوپاتی در کودکان • پلی‌اورری در کودکان • آشنایی با علائم شایع بیماری‌های بدخیم در کودکان (به‌صورت self-reading)* • عفونت در نوزادان • عفونت دستگاه تنفسی تحتانی در کودکان • عفونت دستگاه تنفسی فوقانی و رویکرد به کودک مبتلا به دیسترس تنفسی و انسداد راه هوایی (کروپ، اپیگلوتیت و جسم خارجی) • عفونت مغزی در کودکان (پاتوفیزیولوژی، علائم و نشانه‌ها) • سردرد در کودکان (به‌صورت self-reading)* • تشنج در کودکان • علائم بالینی و نشانه‌ها و تشخیص بیماری‌های عصبی عضلانی شایع در کودکان (کودک شل) • اختلالات انعقادی در کودکان • آنمی در کودکان
--	---

VI. شرح بسته آموزشی

- در این درس، دانشجو باید از طریق حضور در کلاس درس، مرکز یادگیری مهارت‌های بالینی Skill Lab، کارگاه آموزشی، و انجام تکالیف فردی و گروهی به اهداف مشخص دست یابد.
- فعالیت‌های یادگیری این درس باید ترکیب متوازنی از آموزش نظری، مطالعه فردی و بحث گروهی، بررسی موارد بیماری، و انجام سایر تکالیف یادگیری را شامل شود.
- زمان بندی و ترکیب این فعالیت‌ها و عرصه های مورد نیاز برای هر فعالیت (اعم از کلاس درس، مرکز یادگیری مهارت‌های بالینی Skill Lab، و عرصه های بالینی) هماهنگ با استانداردهای اعلام شده از سوی دبیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی توسط هر دانشکده پزشکی تعیین می شود.
- میزان و زمان ارائه کلاسهای نظری نباید به نحوی باشد که یادگیری بالینی دانشجو را مختل کند.
- ***لازم است روش ها و برنامه آموزش و ارزیابی دانشجو بر اساس اصول علمی مناسب توسط گروه آموزشی تعیین، اعلام و اجرا شود. تایید برنامه، نظارت بر اجرا و ارزشیابی برنامه بر عهده دانشکده پزشکی است.

VII.**راہبرد آموزشی :**

- آموزش مبتنی بر مسئله
- آموزش مبتنی بر موضوع

IX.**روش یاددهی : ترکیبی (حضوری و مجازی)**

- سخنرانی تعاملی
- ارائه مورد case presentation

X.**مسئولیت دانشجو (یادگیری) :**

- حضور فعال در کلاس
- رعایت اخلاق و منش حرفه ای در کلاس و محیط آموزشی
- حضور در امتحان
- انجام تکالیف محول شده

XI.**رسانه ها و وسایل آموزشی مورد نیاز :**

در کلاسهای حضوری : سالن کنفرانس / ویدئو پروژکتور /
در کلاسهای مجازی : لینک کلاس و نرم افزار معرفی شده از سوی مدرس /

XII.**اساتید مشارکت کننده در برنامه :**

- دکتر امام قریشی
- دکتر حقیقی
- دکتر هجرتی
- دکتر خیر اندیش

XIII.**منابع درسی :**

Marcdante, et al. nelson Essential of Pediatrics

XIV.**روش ارزیابی دانشجو و محاسبه نمره**

ارزیابی شامل	نمره	توضیحات
• حضور فعال در کلاس	3	
• رعایت اصول اخلاقی و رفتاری در محیط آموزشی		
• انجام تکالیف		
امتحان میان ترم :	17	سوالات چند گزینه ای / تشریحی / شفاهی / ...
امتحان پایان ترم :		سوالات چند گزینه ای / تشریحی / شفاهی / ...

XII.**روش گزارش نتایج ارزیابی و پاسخگویی به اعتراضات دانشجو :**

اعلام در سایت و مطالعه نظرات دانشجویان ،
دریافت نظرات و اعتراضات دانشجویان از طریق نماینده گروه و
امکان ارتباط مستقیم دانشجویان با مدیر گروه قبل از ارسال نمرات

XIII.**مقررات آموزشی :**

- غیبت بیش از 3 جلسه از 17 جلسه آموزشی موجب حذف درس می گردد.
- حداقل نمره قبولی این درس تخصصی 12 است.

XIV. جدول زمان بندی کلاس بیماریهای کودکان 1 –

دکتر دیره

ردیف	عنوان	ساعت	مدرس
1	تشنج در نوزادان	1 ساعت	دکتر دیره
2	عفونت های نوزادان	1 ساعت	
3	عفونت های داخل رحمی	1 ساعت	
4	RDS	1 ساعت	
5	آسفیکس و عوارض اکسیژن درمانی	2 ساعت	
6	اختلالات حاد متابولیک نوزادان	2 ساعت	
7	نوزاد طبیعی . نوزاد نارس و LGA	2 ساعت	
8	مراقبت از نوزاد طبیعی و مراقب های اولیه اتاق زایمان	1 ساعت	
9	احیای نوزاد و کودک	1 ساعت	
10	یرقان نوزادان	1 ساعت	
	جمع	13 ساعت	

دکتر امام قریشی

ردیف	عنوان	ساعت	مدرس
1	اختلالات آب و الکترولیت	2 ساعت	دکتر امام قریشی
2	بررسی U/A نرمال و غیرطبیعی و UTI	1 ساعت	
3	الیگوری و پلی یوری در کودکان	1 ساعت	
4	انواع گلو مرونفریت ها	1 ساعت	
5	سندروم نفروتیک	1 ساعت	
6	فشارخون در کودکان	1 ساعت	
	جمع	7 ساعت	

دکتر حقیقی

ردیف	عنوان	ساعت	مدرس
1	واکسیناسیون و پیشگیری	2 ساعت	دکتر حقیقی
2	انمی ها	2 ساعت	
4	سل	1 ساعت	
5	سیاه سرفه – دیفتری – کزاز	2 ساعت	
7	تیفوئید	1 ساعت	
8	بروسلوز	2 ساعت	
9	استنومیلیت و آرتریت سپتیک	1 ساعت	
10	عفونتهای دستگاه تنفسی تحتانی	2 ساعت	
13	بیماریهای شایع انگلی شامل : کالازار - مالاریا و انگل های روده ای	2 ساعت	
14	لنفادنوپاتی در اطفال	1 ساعت	
15	تشنج در کودکان	1 ساعت	
16	علائم بالینی و نشانه ها و تشخیص بیماریهای عصبی عضلانی شایع در کودکان (کودکان شل)	1 ساعت	
		18 ساعت	

دکتر هجرتی

ردیف	عنوان	ساعت	مدرس
1	تغذیه با شیر مادر. مشاوره مادر شیرده . اثر داروها و بیماریهای مادر	2 ساعت	دکتر هجرتی
2	ویتامین ها و کمبود ریز مغذی ها	2 ساعت	
3	تغذیه از 6 ماهگی تا بلوغ (براساس برنامه کشوری کودک سالم) و مشکلات تغذیه ای (چاقی – FTT) کمبود ریز مغذی ها	2 ساعت	

4	بیماریهای بدخیم در کودکان	2 ساعت
5	اختلالات انعقادی در کودکان	2 ساعت
7	آسم	1 ساعت
8	مسائل خاص آلرژی و ایمنی (کهیر - آنژیوادم - آنافلاکسی - درماتیت اتوپیک و بیماری سرم)	2 ساعت
9	JRA و لوپوس	2 ساعت
10	سایروسکولیت ها (کاوازاکی - هَنوخ)	2 ساعت
11	عفونت های تنفسی فوقانی - ریستوس تنفسیو انسداد راههای هوایی	2 ساعت
12	سرخک - اوریون - سایر بیماریهای بثوری حاد (سرخجه - مخملک - رزئولا - آبله مرغان)	2 ساعت
13	اسهال حاد و مزمن در کودکان	2 ساعت
13	استفراغ در کودکان	1 ساعت
15	بیماریهای شایع متابولیک	2 ساعت
16	زردی در کودکان	1 ساعت
7	دل درد و یبوست در کودکان	1 ساعت
18	بلوغ طبیعی و غیر طبیعی در کودکان	2 ساعت
19	هیپو کلسمی و ریکتس در کودکان	1 ساعت
20	دیابت و DKA در کودکان	2 ساعت
	جمع	32 ساعت

دکتر خیر اندیش

ردیف	عنوان	ساعت	مدرس
1	بیماریهای مادرزادی قلب	2 ساعت	دکتر خیر اندیش
2	اندوکاردیت در کودکان	2 ساعت	
3	تب روماتیسمی حاد	2 ساعت	
4	نارسایی قلبی در کودکان	2 ساعت	

دکتر پرهیزکار

ردیف	عنوان	ساعت
1	بیماریهای شایع پوستی در اطفال	2 ساعت

سرفصل اطفال (2)

ردیف	عنوان	ساعت	استاد
1	اختلال سطح هوشیاری	1 ساعت	دکتر حقیقی
2	برخورد بامسمومیت های شایع در ایران (شامل بلع مواد سوزاننده و جسم خارجی)	2 ساعت	" "
3	عفونت مغزی در کودکان	2 ساعت	" "
4	لنگش و فلج حاد در کودکان	1 ساعت	" "
5	غرق شدگی - برق گرفتگی	1 ساعت	" "
6	خونریزی گوارشی فوقانی و تحتانی	1 ساعت	// //
7	اختلالات سدیم	1 ساعت	دکتر امام قریشی
8	اختلال در کنترل ادرار و شب ادراری	1 ساعت	" "
9	رشد و نمو . نحوه استفاده از منحنی های رشد الگوهای تکامل بر اساس برنامه کشوری کودک سالم	2 ساعت	دکتر هجرتی
10	بی قراری	2 ساعت	" "
11	تب در کودکان	2 ساعت	" "
12	رویکرد شوک در کودکان	1 ساعت	دکتر خیر اندیش
	جمع	17 ساعت	